

СИЛАБУС КУРСУ

Неспецифічна профілактика хвороб тварин (гігієна, етологія, добробут, санітарія)

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (*PhD*)

Освітньо-наукова програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Кількість кредитів ECTS – 4

Рік навчання – 2, семестр – 3

Мова викладання – українська

Керівник курсу:

д.в.н., доцент **Богатко Надія Михайлівна**

nadiyabogatko@ukr.net; +380673952150

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Неспецифічна профілактика хвороб (гігієна, етологія, добробут, санітарія)» спрямована на формування у аспірантів системи знань з питань щодо нормативно-правової бази забезпечення раціональної організації санітарного режиму потужностей, що забезпечує неспецифічну профілактику захворювань як тварини, так і людини; вивчення гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища, умов утримання тварин та вивчення теоретичних основ етології, добробуту згідно Європейських вимог.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Розуміти філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації суспільного життя та інтернаціоналізації науково-освітньої діяльності; володіти загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності; формулювати наукову проблему та її робочі гіпотези на основі переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; критично оцінювати наукові досягнення сучасної ветеринарної медицини, ветеринарної гігієни, санітарії і експертиза; вирішувати наукові завдання та проблеми у галузі ветеринарної медицини, неспецифічної профілактики хвороб тварин, їх благополуччя та доброту, етології; створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях; аналізувати науковий доробок у напрямі забезпечення благополуччя, добробуту тварин за дотримання санітарно-гігієнічних вимог; володіти специфікою і структурою аналізу неспецифічної профілактики хвороб тварин, їх благополуччя та доброту, етології, інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної ветеринарної науки; послідовне розроблення системи забезпечення гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища, умов утримання тварин та забезпечення їх добробуту і права; критичний аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі ветеринарної медицини, санітарії, гігієни щодо вирощування тварин, їх благополуччя та добробуту; моделювання загальної ветеринарної превенції на підприємствах з

виробництва і переробки продукції тваринництва, яка охоплює ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, безпечності кормів, кормових добавок тощо, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких потужностей.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек./ сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/3	Тема 1. Визначення етології як дисципліни, цілі, завдання і методи досліджень	Знати і розуміти ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі етології, аналізувати цілі, завдання і методи досліджень, формулювати проформи поведінки тварин у різних груп тварин та рефлекторну діяльність тварин як основа їхньої розумової поведінки	питання
2/3	Тема 2. Онтогенез поведінки тварин, як результат взаємодії генотипу і середовища	Знати і розуміти онтогенез психіки як наукову проблему та особливості онтогенезу різних таксономічних груп, характеристику періодів онтогенезу психіки тварин, зумовленість поведінки тварин за внутрішнім фактором, генотипом або з довкіллям, або поєднанням різних факторів	питання
2/3	Тема 3. Поведінка тварин залежно від факторів зовнішнього середовища. Основи зоопсихології	Знати і розуміти вплив зовнішнього середовища на поведінку різних видів тварин, надавати характеристику методам зоопсихології, знати експериментальні методи зоопсихології, методи досліджень інстинктів тварин	питання
2/3	Тема 4. Міжнародне та вітчизняне законодавство щодо контролю забезпечення благополуччя та добробуту тварин	Розуміти зміст, структуру і функції міжнародного та вітчизняного законодавства щодо контролю забезпечення благополуччя та добробуту тварин, яких має дотримуватися міжнародна спільнота для захисту тварин і забезпечення однакових торговельних методів у вигляді правил, норм, настанов та інших документів	тести
2/3	Тема 5. Державний контроль за благополуччям тварин	Уміти осмислювати та оцінювати сучасні правові та нормативно-правові документи, визначати їх основні тенденції, мету, завдання та відповідальність у сфері державного контролю за благополуччям та добробутом тварин та їх здоров'ям та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я»	тести
2/3	Тема 6. Ветеринарно-санітарні заходи у сфері захисту здоров'я тварин.	Уміти застосовувати принципово нові підходи для забезпечення дотримання гігієнічних вимог та санітарних заходів відповідно до чинного законодавства та підзаконних нормативно-правових актів у сфері захисту здоров'я тварин під час їх утримання, годівлі, транспортуванні; уміти розробляти ветеринарно-санітарних заходів на	тести

		основі кількісного і якісного аналізу ризику виявлення хвороб тварин та застосовувати процедури управління ризиком	
2/3	Тема 7. Впровадження систем НАССР і простежуваності на потужностях з вирощування тварин. Аналіз ризиків.	Здатність демонструвати розуміння основних принципів сталого запровадження операторами ринку програм-передумов для розробки постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках; виконання загальних та ветеринарно-санітарних вимог за вирощуванням тварин при застосуванні належних практик виробництва (<i>GFP, GMP, GHP, GCP</i>); системи простежуваності (<i>GSI</i>) – сучасної технології контролю в харчовому ланцюгу для підвищення рівня благополуччя, добробуту та здоров'я тварин і безпечності харчових продуктів	тести
2/3	Тема 8. Визначення добробуту тварин як науки, методи досліджень, головні завдання, основні принципи концепції	Уміти аналізувати основні завдання та принципи щодо контролю добробуту тварин; опанувати методик клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я»	питання
2/3	Тема 9. Добробутна оцінка сучасних технологій виробництва продукції тваринництва і систем утримання тварин	Уміти здійснювати добробутну оцінку сучасних технологій виробництва продукції тваринництва і систем утримання тварин на основі забезпечення годівлі та гігієни тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних, основ епідеміології; гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзабійної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязабійного інспектування продуктів забою тварин	питання тести
2/2	Тема 10. Добробут і біотехнології та генна інженерія продуктивних тварин в умовах сучасних промислових, інтенсивних, інтегрованих в т. ч. племінних технологіях	Вміти оцінювати системи і способи утримання тварин, безпечність кормів, кормових добавок тощо, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких потужностей, враховуючи біотехнології та генну інженерію продуктивних тварин в умовах сучасних промислових, інтенсивних, інтегрованих в т. ч. племінних технологіях; аналізувати характеристику та особливості сучасних технологій вирощування тварин й виробництва	питання
-/6	Презентація індивідуального завдання (<i>Simulationproject</i>)	Уміти отримувати законодавчу інформацію і результативно спілкуватися в науковому середовищі під час вирішенні професійних завдань; складати реферати, писати наукові статті, анотації і рецензії; презентувати та обговорювати результати власних	Презентація лекції, семінари підсумк

	наукових досліджень	ове опитува ння
--	---------------------	-----------------------

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Богатко Н.М. Особливості впровадження системи НАССР на м'ясо-, молоко- та рибопереробних підприємствах України: навчальний посібник / [Н.М. Богатко, Н.В. Букалова, В.В. Сахнюк, В.І. Джміль]. Біла Церква, 2016. 285 с.

2. Лясота В.П. Добробут свиней (якість і безпека продукції): навчальний посібник для підготовки фахівців ОР «Бакалавр» ветеринарного та біолого-технологічного факультетів денної та заочної форм навчання/[В.П. Лясота, В.В. Малина, В.А. Гришко, Ю.О. Балацький, Д.А. Засекін, В.І. Козій, О.Г. Богачик, Н.М. Богатко]. Біла Церква, 2018. 40 с

3. Букалова Н.В. Нормативне забезпечення забою великої рогатої худоби (добробут тварин, якість і безпека продукції): навчальний посібник/ [Н.В. Букалова, В.І. Козій., В.П. Лясота, Н.М. Богатко, М.В. Утеченко]. Біла Церква, 2019. 182 с.

4. Коляденко Н.В. Зоопсихологія та порівняльна психологія: підручник/ Н.В. Коляденко. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2019. 508 с.

5. Бондар А.О. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія : навчальний посібник / [А. О. Бондар, М. М. Поручник, Л. О. Тарасенко, В. О. Рудь]; за ред. А. О. Бондар. Миколаїв: МНАУ, 2018. 179 с.

6. Про офіційний контроль та іншу офіційну діяльність, що провадиться для забезпечення застосування положень харчового та кормового права, правил щодо здоров'я і благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин, внесення змін до регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС). Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 625/2017 від 15.03.2017 р.; поточна редакція від 01.01.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_026-17#Text.

7. Blackburn Clive de W. Foodborne pathogens. Hazards, risk analysis and control/ Clive de W. Blackburn and Peter J. McClure // Woodhead Publishing Ltd and CRC Press LLC, CambridgeCB1 6AH, England. 2018. 521 p.

8. Codex Alimentarius. Food hygiene. Basic texts. Second edition / Issued by the Secretariat of the Joint FAO/WHO Food Standarts Programme, FAO, Rome. 2019. 26 p.

Адреси сайтів в INTERNET

З метою більш повного засвоєння дисципліни аспіранти можуть користуватися електронними журналами і сайтами.

www.btsau.kiev.ua – сайт Білоцерківського НАУ;

www.consumer.gov.ua сайт Держпродспоживслужби України;

www.dssu.gov.ua – сайт Держспоживстандарту України;

www.iso.org – сайт International Organization for Standardization (ISO);

www.codexalimentarius.org – сайт Комісії ООН з безпеки продуктів харчування (UN Codex Alimentarius Commission);

<http://www.fao.org/home/en/> - сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO);

<http://www.who.int/en/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ);

<https://www.wto.org/> - сайт Світової організації торгівлі (СОТ);

<http://www.oie.int/> - сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (Міжнародне епізоотичне бюро – МЕБ);

<http://www.efsa.europa.eu/> - сайт EFSA (Європейське агентство з безпечності харчових продуктів);

www.nbu.gov.ua – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського;
www.library.gov.ua – сайт Національної наукової медичної бібліотеки України;
www.nbu.gov.ua – сайт Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААНУ;
www.timm.kiev.ua – сайт Інституту продовольчих ресурсів НААН України;
www.haccp.kiev.ua – сайт Міжнародного інституту безпеки та якості продуктів харчування;
www.rada.gov.ua – законодавство на сайті Верховної Ради України;
www.menr.gov.ua – сайт Міністерства охорони довкілля України;
fda.gov – сайт Управління з контролю якості харчових продуктів і лікарських препаратів (FDA – Food and Drug Administration);
www.medved.kiev.ua – сайт Інституту екології і токсикології ім. Л.І. Медведя;
vetlabresearch.gov.ua – сайт Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи;
http://ec.europa.eu/food/fvo/audit_reports/details.cfm?repid=3377
<http://ec.europa.eu/food/food/foodlaw/guidance/indexen.htm>
<http://www.fao.org/3/i2448e/i2448e00.htm>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 20%). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час складання модулів та підсумкового заліку заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом програми.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Структурні елементи: Питома вага, %

Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 1	20
Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 2	20
Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 3	20
Комплексне практичне індивідуальне завдання	40

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ:

За шкалою університету За національною шкалою За шкалою *ECTS*:

90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

